

چکیده نتایج

طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور - ۱۴۰۰

(اجرای ۱۴۰۱)

دفتر آمارهای انرژی، صنعت و زیربنایی

اسفند ۱۴۰۱

نشانه‌های نشریات مرکز آمار ایران

آمار گردآوری نشده است.	-
آمار در دسترس نیست.	...
ذاتاً یا عملاً وجود ندارد.	x
جمع و محاسبه غیر ممکن یا بی‌معنی است.	xx
رقم کمتر از نصف واحد است.	//
رقم (نسبت) ناچیز و قابل نظر کردن است.	//
رقم غیر قطعی است.	*
رقم جنبه تخمینی دارد.	**
به دلیل محرمانگی، رقم قابل انتشار نیست.	⊙

اختلاف در سرجمع‌ها به علت سرراست کردن ارقام است. محاسبه نسبت‌ها و شاخص‌ها قبل از سرراست کردن ارقام صورت گرفته است.

مقدمه

تولید مواد معدنی نقطه آغاز یک زنجیره تامین باارزش در بخش‌های مختلف اقتصادی به ویژه صنعت و ساختمان محسوب می‌شود. معادن در ایجاد اشتغال پایدار و تولید ارزش افزوده نقش به‌سزایی دارند. صادرات مستقیم و غیرمستقیم تولیدات مواد معدنی و صنایع معدنی در اقتصاد سهم عمده‌ای دارد. بهره‌برداری صحیح و علمی از ذخایر انبوه و متنوع معدنی کشور مستلزم برنامه‌ریزی‌های دقیق بوده و این هدف جز با در اختیار داشتن آمار و اطلاعات دقیق و به هنگام از فعالیت‌های این بخش میسر نخواهد شد. طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور با هدف تهیه آمار و اطلاعات مربوط به عملکرد این بخش و محاسبه سهم آن در تولید ناخالص داخلی کشور، مقدار و ارزش تولیدات مواد معدنی، مقدار و ارزش صادرات مستقیم، ارزش افزوده، ترکیب نیروی انسانی، مقدار استخراج مواد معدنی، ارزش سرمایه‌گذاری و ... هر ساله به اجرا گذاشته می‌شود.

طرح آمارگیری از معادن سال ۱۴۰۱ که چهارمین طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور می‌باشد، با مراجعه به ۷۲۵۰ معدن در سراسر کشور انجام شده است. بدیهی است جمع‌آوری اطلاعات هر سال، بعد از نهایی شدن حساب‌های مالی امکان‌پذیر خواهد بود. لذا در طرح آمارگیری از معادن سال ۱۴۰۱ اطلاعات مربوط به یک سال قبل (سال ۱۴۰۰) جمع‌آوری شده است. این نشریه در دفتر آمارهای انرژی، صنعت و زیربنایی مرکز آمار ایران توسط کارشناسان آمارهای معدن تهیه شده است و در نشانی www.amar.org.ir قابل دسترسی است.

مرکز آمار ایران

مشخصات کلی طرح

هدف

هدف اصلی از تهیه و اجرای طرح آمارگیری از معادن متشکل کشور، تهیه اطلاعات جامع و به هنگام از ویژگی‌های معادن در حال بهره‌برداری کشور، برای برنامه‌ریزی توسعه و اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و ارزیابی نتایج حاصل از اجرای برنامه‌های توسعه به ویژه توسعه بخش معدن می‌باشد.

جامعه هدف

جامعه هدف این طرح تمامی معادن متشکل و در حال بهره‌برداری کشور (بجز معادن نفت، گاز، مواد رادیو اکتیو و خاک رس) در سال ۱۴۰۰ است.

واحد آماری

هر یک از معادن متشکل و در حال بهره‌برداری کشور (بجز معادن نفت، گاز، مواد رادیو اکتیو و خاک رس) در سال ۱۴۰۰ واحد آماری این طرح را تشکیل می‌دهد.

چارچوب نمونه گیری

چارچوب نمونه گیری این طرح فهرست تمامی معادن متشکل و در حال بهره‌برداری کشور است که براساس مجوزهای صادره توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، تهیه و با استفاده از اطلاعات آمارگیری سال قبل به هنگام شده است.

زمان آماری

زمان آماری این طرح از اول فروردین تا آخر اسفند سال ۱۴۰۰ بوده است.

زمان آمارگیری

زمان آمارگیری این طرح از ۱۱ تیر ماه تا ۱۰ مهر ماه سال ۱۴۰۱ بوده است.

روش آمارگیری

روش آمارگیری این طرح برای کلیه معادن به صورت سرشماری بوده است.

تعاریف و مفاهیم

معادن

محدوده‌ای که شامل ذخیره معدنی است. لازم به ذکر است که در این طرح معادن نفت، گاز، اورانیوم و خاک رس پوشش داده نمی‌شود.

شاغلان

تمامی افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام وقت یا پاره وقت برای معدن کار می‌کنند. شاغلان از نظر وظیفه‌ای که به عهده دارند به دو گروه شاغلان تولیدی و شاغلان اداری، مالی و خدماتی تفکیک می‌شوند.

مقدار تولیدات معدن

مجموع تولیدات قابل عرضه (فروش) معادن شامل مواد معدنی خام و فرآوری شده در محل معدن است.

ارزش کل تولیدات

مجموع ارزش تولیدات قابل عرضه (فروش) معادن شامل مواد معدنی خام و فرآوری شده بر اساس قیمت فروش، در محل معدن است.

سرمایه‌گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه‌ای)

سرمایه‌گذاری عبارت است از تغییرات ایجاد شده در ارزش اموال سرمایه‌ای (ارزش خرید یا تحصیل و هزینه تعمیرات اساسی منهای ارزش فروش یا انتقال اموال سرمایه‌ای) طی دوره آماری.

جبران خدمات شاغلان

جبران خدمات شاغلان عبارت است از مزد و حقوق و سایر پرداختی‌ها (پول و کالا و...) به شاغلان.

ارزش افزوده

عبارت است از مابه‌التفاوت ارزش دریافتی‌ها و ارزش پرداختی‌ها یا به عبارتی مابه‌التفاوت ارزش ستانده و ارزش داده فعالیت معدنی.

طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های معدنی

کد فعالیت	شرح فعالیت	توضیحات
۰۵	استخراج زغال سنگ و زغال قهوه‌ای	
۰۵۱	استخراج زغال سنگ خشک	
۰۵۱۰	استخراج زغال سنگ خشک	
۰۵۲	استخراج لیگنیت (زغال قهوه‌ای)	
۰۵۲۰	استخراج لیگنیت (زغال قهوه‌ای)	
۰۶	استخراج نفت خام و گاز طبیعی	در این طرح آمارگیری نمی‌شود
۰۶۱	استخراج نفت خام	در این طرح آمارگیری نمی‌شود
۰۶۱۰	استخراج نفت خام	در این طرح آمارگیری نمی‌شود
۰۶۲۰	استخراج گاز طبیعی	در این طرح آمارگیری نمی‌شود
۰۷	استخراج کانه‌های فلزی	
۰۷۱	استخراج کانه‌های آهن	
۰۷۱۰	استخراج کانه‌های آهن	
۰۷۲	استخراج کانه‌های فلزی غیر آهنی	
۰۷۲۱	استخراج کانه‌های اورانیوم و توریم	در این طرح آمارگیری نمی‌شود
۰۷۲۹	استخراج سایر کانه‌های فلزی غیر آهنی	
۰۸	استخراج سایر معادن	
۰۸۱	استخراج سنگ، شن و خاک رس	معادن خاک رس در این طرح آمارگیری نمی‌شود.
۰۸۱۰	استخراج سنگ، شن و خاک رس	معادن خاک رس در این طرح آمارگیری نمی‌شود.
۰۸۹	استخراج معادن طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	
۰۸۹۱	استخراج مواد معدنی شیمیایی و کودهای معدنی	
۰۸۹۲	استخراج تورب	
۰۸۹۳	استخراج نمک	
۰۸۹۹	استخراج سایر معادن طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	

خلاصه یافته‌ها

تعداد معادن در حال بهره‌برداری کشور

- نتایج طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد که تعداد ۶۰۲۵ معدن به فعالیت مشغول بوده‌اند که نسبت به سال ۱۳۹۹ (۵۷۸۲ معدن)، ۴/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این تعداد، ۱۶۱۶ معدن (۱۰/۵ درصد) مربوط به استخراج شن و ماسه، ۸۴۶ معدن (۱۰/۶ درصد) استخراج سنگ‌های تزئینی و ۷۸۳ معدن (۱/۳ درصد) مربوط به استخراج سنگ لاشه می‌باشد. استان‌های خراسان رضوی، فارس و سمنان، به ترتیب با تعداد ۵۹۸، ۳۹۹ و ۳۶۹ معدن، بیشترین و استان‌های البرز، گیلان و ایلام به ترتیب با ۵۸، ۵۰ و ۴۹ معدن کمترین معادن در حال بهره‌برداری کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

تعداد شاغلان و مزد و حقوق و پرداختی بابت جبران خدمات

- نتایج به دست آمده از آمارگیری نشان می‌دهد که مجموعاً ۱۳۰۳۵۸ نفر در معادن در حال بهره‌برداری کشور به کار اشتغال داشته‌اند که از این تعداد ۲۸۱۵۷ نفر کارگران ساده، ۳۸۲۹۰ نفر کارگران ماهر، ۸۴۷۶ نفر تکنسین‌ها، ۹۹۹۷ نفر مهندسی، ۲۱۴۰۹ نفر شاغلان امور حمل و نقل و ۲۴۰۲۹ نفر شاغلان امور اداری و مالی بوده‌اند.
- تعداد شاغلان با ۱۰۰۳۱ نفر افزایش، حدود ۸/۳ درصد و جبران خدمات شاغلان با ۴۵۷۵۸ میلیارد ریال افزایش، ۴۴/۵ درصد تغییر داشته‌اند.
- در سال ۱۴۰۰ استان‌های کرمان، یزد و خراسان جنوبی به ترتیب با ۳۱۵۷۵، ۱۴۸۱۲ و ۸۷۴۳ نفر بالاترین تعداد شاغلان را به خود اختصاص داده‌اند.
- در بین فعالیت‌های مختلف، معادن سنگ آهن، سنگ مس و شن و ماسه به ترتیب با ۳۲۳۲۶، ۱۷۸۴۴ و ۱۵۷۰۹ نفر بیش‌ترین تعداد شاغلان را دارا بوده‌اند. لازم به ذکر است که تعداد شاغلان زن در سال ۱۴۰۰ با ۱۹۰ نفر افزایش نسبت به سال ۱۳۹۹ از ۱۶۰۷ نفر به ۱۷۹۷ نفر رسیده است.

مقدار تولید، ارزش تولید و ارزش صادرات مستقیم معادن در حال بهره‌برداری

- در سال ۱۴۰۰، حدود ۴۸۵۰۵۷ هزار تن مواد معدنی به ارزش ۲۷۵۰۲۴۱ میلیارد ریال تولید شده است. از این مقدار حدود ۱۷۸۰ هزار تن مواد معدنی به ارزش ۱۳۹ میلیون دلار به طور مستقیم از معدن به خارج از کشور صادر شده است. این در حالی است که در سال ۱۳۹۹، حدود ۲۵۴۶ هزار تن مواد معدنی به ارزش بیش از ۱۶۰ میلیون دلار صادر شده است. به این ترتیب، مقدار صادرات مستقیم معادن در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹ حدود ۳۰/۱- درصد و ارزش آن (برحسب دلار) ۱۳/۱- درصد کاهش داشته است.
- بررسی نتایج طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری سال ۱۴۰۰ در خصوص توزیع استانی ارزش تولیدات نشان می‌دهد که استان‌های کرمان، یزد و خراسان رضوی به ترتیب با ۱۴۳۹۹۲۷، ۵۱۰۰۱۹ و ۲۰۶۶۷۳ میلیارد ریال بالاترین ارزش تولید سالانه را به خود اختصاص داده‌اند.
- ارزش کل تولیدات معادن در حال بهره‌برداری کشور در سال ۱۴۰۰ بالغ بر ۲۷۵۰۲۴۱ میلیارد ریال بوده است و در بین فعالیت‌های مختلف، معادن سنگ آهن، سنگ مس و سنگ سرب و روی به ترتیب با ۱۷۰۵۰۸۵، ۶۱۵۵۸۸ و ۱۳۳۷۴۸ میلیارد ریال بالاترین ارزش تولید سالانه را داشته‌اند.

ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری

- ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹، ۴۳/۶ درصد افزایش داشته است.
- نتایج طرح نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۰ ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری کشور ۷۸۷۶۵ میلیارد ریال بوده است و در بین فعالیت‌های مختلف، سنگ آهن، زغال سنگ و شن و ماسه به ترتیب با ۲۵۵۲۹، ۱۱۹۷۵ و ۸۶۶۷ میلیارد ریال بیش‌ترین سرمایه‌گذاری را داشته‌اند.
- در کشور، استان‌های یزد، خراسان جنوبی و خراسان رضوی به ترتیب با ۱۳۴۳۳، ۱۱۲۳۹ و ۷۵۹۹ میلیارد ریال بیش‌ترین سرمایه‌گذاری سالانه را دارا بوده‌اند.
- از کل ۷۸۷۶۵ میلیارد ریال سرمایه‌گذاری در سال ۱۴۰۰، مبلغ ۵۵۴۹۳ میلیارد ریال مربوط به ماشین‌آلات، ابزار و وسایل کار با دوام، ۶۱۰۶ میلیارد ریال مربوط به وسایل نقلیه، ۲۴۶۰ میلیارد ریال مربوط به لوازم و تجهیزات اداری، ۷۸۱۲ میلیارد ریال مربوط به ساختمان و تاسیسات (بدون زمین)، ۱۵۰۱ میلیارد ریال مربوط به راه

اختصاصی، ۳۷۳۱ میلیارد ریال مربوط به توسعه و اکتشاف، حدود ۱۵۱ میلیارد ریال مربوط به نرم‌افزارهای رایانه‌ای و ۱۵۱۱ میلیارد ریال مربوط به سایر موارد سرمایه‌گذاری بوده است.

ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری

- نتایج طرح نشان می‌دهد که ارزش افزوده حاصل از معادن در حال بهره‌برداری کشور در سال ۱۴۰۰ حدود ۲۱۹۷۵۴۶ میلیارد ریال بوده که نسبت به سال ۱۳۹۹، ۷۵/۶ درصد افزایش داشته است.
- استان‌های کرمان، یزد و خراسان رضوی به ترتیب با ۱۰۹۶۰۵۲، ۴۰۲۴۹۴ و ۱۷۸۱۵۱ میلیارد ریال بیش‌ترین ارزش افزوده را داشته‌اند.
- در بین فعالیت‌های مختلف، معادن سنگ آهن، سنگ مس و سنگ سرب و روی به ترتیب با ۱۲۶۸۱۲۰، ۵۶۵۸۴۳ و ۱۲۷۸۶۰ میلیارد ریال بالاترین ارزش افزوده را داشته‌اند.

جدول ۱- روند نماگرهای مهم طرح آمارگیری از معادن در حال بهره‌برداری کشور سال‌های ۱۳۹۵-۱۴۰۰

۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	واحد/ درصد تغییر نسبی	نماگر
۶۰۲۵	۵۷۸۲	۴۹۷۴	۴۹۱۶	۵۳۵۳	۴۹۱۳	تعداد	معادن
۴/۲	۱۶/۲	۱/۲	-۸/۲	۹/۰	-۵/۸	درصد تغییرنسبی	
۱۳۰۳۵۸	۱۲۰۳۲۷	۱۰۷۰۷۴	۹۹۷۳۴	۹۵۸۳۱	۹۳۴۸۶	تعداد	شاغلان
۸/۳	۱۲/۴	۷/۴	۴/۱	۲/۵	۲/۵	درصد تغییرنسبی	
۱۴۸۶۷۷	۱۰۲۹۱۹	۶۳۰۰۷	۴۱۱۴۷	۲۹۸۵۷	۲۳۹۱۲	میلیارد ریال	جبران خدمات
۴۴/۵	۶۳,۳	۵۳,۱	۳۷,۸	۲۴,۹	۱۵,۴	درصد تغییرنسبی	
۲۷۵۰۲۴۱	۱۴۹۳۶۹۵	۶۵۰۳۱۰	۳۹۴۵۲۵	۲۵۰۴۸۵	۱۶۵۷۳۴	میلیارد ریال	ارزش کل تولیدات
۸۴/۱	۱۲۹/۷	۶۴/۸	۵۷/۵	۵۱/۱	۴۰/۱	درصد تغییرنسبی	
۷۸۷۶۵	۵۴۸۶۶	۳۰۴۲۷	۱۹۴۷۶	۲۱۶۹۴	۲۰۳۶۸	میلیارد ریال	ارزش سرمایه‌گذاری
۴۳/۶	۸۰/۳	۵۶/۲	-۱۰/۲	۶/۵	۳۰/۸	درصد تغییرنسبی	
۵۸۱۶۱۴	۲۵۵۸۲۶	۱۵۹۹۳۹	۹۰۰۶۰	۵۹۱۷۹	۴۵۳۴۹	میلیارد ریال	ارزش داده
۱۲۷/۳	۶۰/۰	۷۷/۶	۵۲/۲	۳۰/۵	۲۴/۸	درصد تغییرنسبی	
۲۷۷۹۱۶۰	۱۵۰۷۵۴۹	۶۵۶۴۴۰	۳۹۸۰۴۸	۲۵۴۲۹۴	۱۶۸۶۲۵	میلیارد ریال	ارزش ستانده
۸۴/۳	۱۲۹/۷	۶۴/۹	۵۶/۵	۵۰/۸	۴۰/۱	درصد تغییرنسبی	
۲۱۹۷۵۴۶	۱۲۵۱۷۲۳	۴۹۶۵۰۱	۳۰۷۹۸۸	۱۹۵۱۱۵	۱۲۳۲۷۶	میلیارد ریال	ارزش افزوده
۷۵/۶	۱۵۲/۱	۶۱/۲	۵۷/۸	۵۸/۳	۴۶/۶	درصد تغییرنسبی	
۱۰۲۶	۵۳۱/۹	۲۹۵/۹	۱۹۷/۳	۱۲۴/۰	۱۰۰/۰	شاخص	شاخص قیمت
۹۲/۹	۷۹/۸	۵۰/۰	۵۹/۱	۲۴/۰	-۴/۰	درصد تغییرنسبی	تولید کننده معادن ۱۳۹۵ = ۱۰۰

جدول ۲- تعداد معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب فعالیت ۱۴۰۰-۱۳۹۹

سهم از کل (%)	درصد تغییر	سال ۱۴۰۰	سال ۱۳۹۹	شرح
۱۰۰/۰	۴/۲	۶۰۲۵	۵۷۸۲	کل بخش معدن
۱/۷	۸/۶	۱۰۱	۹۳	استخراج زغال سنگ خشک
۴/۱	۲۱/۴	۲۵۰	۲۰۶	استخراج سنگ آهن
۱/۱	۳۷/۵	۶۶	۴۸	استخراج سنگ سرب و روی
۰/۳	-۴/۸	۲۰	۲۱	استخراج سنگ طلا
۱/۷	۳/۰	۱۰۳	۱۰۰	استخراج سنگ مس
۱/۳	۹/۶	۸۰	۷۳	استخراج سنگ کرومیت
۰/۷	۱۵/۸	۴۴	۳۸	استخراج سنگ منگنز
۰/۳	۵/۶	۱۹	۱۸	استخراج بوکسیت
۰/۰	-۴۰/۰	۳	۵	استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم
۲۶/۸	۱۰/۵	۱۶۱۶	۱۴۶۳	استخراج شن و ماسه
۱۴/۰	۱۰/۶	۸۴۶	۷۶۵	استخراج سنگهای تزئینی
۱۳/۰	۱/۳	۷۸۳	۷۷۳	استخراج سنگ لاشه
۰/۱	۰/۰	۶	۶	استخراج سنگ بالاست
۱۲/۴	-۱۶/۴	۷۴۹	۸۹۶	استخراج سنگ آهک
۴/۸	۰/۳	۲۸۷	۲۸۶	استخراج سنگ گچ
۳/۹	۴/۰	۲۳۶	۲۲۷	استخراج کائولن و خاک نسوز
۰/۶	-۸/۱	۳۴	۳۷	استخراج دولومیت
۱/۳	۴/۰	۷۸	۷۵	استخراج بنتونیت و گل سرشوی
۱/۴	۶/۵	۸۲	۷۷	استخراج باریت
۰/۳	۵۰/۰	۲۱	۱۴	استخراج سولفات استرونیوم و بر
۰/۱	۲۰/۰	۶	۵	استخراج سولفات سدیم
۰/۲	۲۲/۲	۱۱	۹	استخراج خاک سرخ وزرد
۰/۳	-۸/۷	۲۱	۲۳	استخراج فلورین
۰/۱	-۱۴/۳	۶	۷	استخراج فسفات، پتاس و ید و ...
۱/۴	۵/۱	۸۲	۷۸	استخراج نمک
۰/۳	۱۱/۱	۲۰	۱۸	استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)
۳/۰	۹/۱	۱۷۹	۱۶۴	استخراج سیلیس
۱/۶	-۲/۰	۹۷	۹۹	استخراج پوکه معدنی
۱/۷	۵/۲	۱۰۱	۹۶	استخراج فلدسپات
۰/۲	۵۰/۰	۱۵	۱۰	استخراج تالک
۱/۰	۲۱/۲	۶۳	۵۲	استخراج سایر مواد معدنی

جدول ۳- تعداد معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب استان ۱۳۹۹-۱۴۰۰

استان	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل کشور	۵۷۸۲	۶۰۲۵	۴/۲	۱۰۰/۰
آذربایجان شرقی	۲۸۵	۲۹۴	۳/۲	۴/۹
آذربایجان غربی	۲۷۴	۲۵۳	-۷/۷	۴/۲
اردبیل	۱۱۳	۱۱۰	-۲/۷	۱/۸
اصفهان	۳۲۷	۳۲۲	-۱/۵	۵/۳
البرز	۵۳	۵۸	۹/۴	۱/۰
ایلام	۴۷	۴۹	۴/۳	۰/۸
بوشهر	۱۶۷	۱۶۴	-۱/۸	۲/۷
تهران	۱۱۷	۱۰۷	-۸/۵	۱/۸
چهارمحال و بختیاری	۱۱۹	۱۱۴	-۴/۲	۱/۹
خراسان جنوبی	۲۶۸	۲۷۱	۱/۱	۴/۵
خراسان رضوی	۵۶۷	۵۹۸	۵/۵	۹/۹
خراسان شمالی	۹۶	۹۶	۰/۰	۱/۶
خوزستان	۱۱۹	۱۴۶	۲۲/۷	۲/۴
زنجان	۱۷۸	۲۱۵	۲۰/۸	۳/۶
سمنان	۳۸۴	۳۶۹	-۳/۹	۶/۱
سیستان و بلوچستان	۱۴۱	۱۴۸	۵/۰	۲/۵
فارس	۳۶۷	۳۹۹	۸/۷	۶/۶
قزوین	۱۷۱	۱۵۹	-۷/۰	۲/۶
قم	۸۰	۹۹	۲۳/۸	۱/۶
کردستان	۱۸۷	۱۷۱	-۸/۶	۲/۸
کرمان	۳۵۳	۳۱۴	-۱۱/۰	۵/۲
کرمانشاه	۷۹	۸۴	۶/۳	۱/۴
کهگیلویه و بویراحمد	۹۵	۱۰۰	۵/۳	۱/۷
گلستان	۶۹	۹۱	۳۱/۹	۱/۵
گیلان	۵۴	۵۰	-۷/۴	۰/۸
لرستان	۱۲۲	۱۱۴	-۶/۶	۱/۹
مازندران	۱۱۲	۱۱۳	۰/۹	۱/۹
مرکزی	۲۵۰	۳۳۸	۳۵/۲	۵/۶
هرمزگان	۲۱۰	۲۱۸	۳/۸	۳/۶
همدان	۱۶۷	۱۷۷	۶/۰	۲/۹
یزد	۲۱۲	۲۸۴	۳۴/۰	۴/۷

جدول ۴- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب فعالیت ۱۳۹۹-۱۴۰۰

شرح	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل بخش معدن	۱۲۰۳۲۷	۱۳۰۳۵۸	۸/۳	۱۰۰/۰
استخراج زغال سنگ خشک	۱۱۹۷۸	۱۴۲۲۱	۱۸/۷	۱۰/۹
استخراج سنگ آهن	۲۹۷۸۳	۳۲۳۲۶	۸/۵	۲۴/۸
استخراج سنگ سرب و روی	۴۲۶۱	۵۳۹۰	۲۶/۵	۴/۱
استخراج سنگ طلا	۱۹۲۶	۱۹۸۱	۲/۹	۱/۵
استخراج سنگ مس	۱۷۱۳۷	۱۷۸۴۴	۴/۱	۱۳/۷
استخراج سنگ کرومیت	۱۹۴۷	۲۱۴۲	۱۰/۰	۱/۶
استخراج سنگ منگنز	۶۴۶	۶۲۸	-۲/۸	۰/۵
استخراج بوکسیت	۷۳۴	۷۹۷	۸/۶	۰/۶
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم	۸۱	۴۲	-۴۸/۱	۰/۰
استخراج شن و ماسه	۱۳۸۸۱	۱۵۷۰۹	۱۳/۲	۱۲/۱
استخراج سنگهای تزئینی	۱۲۳۶۹	۱۳۸۴۲	۱۱/۹	۱۰/۶
استخراج سنگ لاشه	۴۳۹۴	۴۸۲۵	۹/۸	۳/۷
استخراج سنگ بالاست	۳۳	۴۲	۲۷/۳	۰/۰
استخراج سنگ آهک	۱۰۰۳۷	۹۱۴۰	-۸/۹	۷/۰
استخراج سنگ گچ	۲۴۴۴	۲۳۹۵	-۲/۰	۱/۸
استخراج کائولن و خاک نسوز	۲۰۶۷	۲۱۸۸	۵/۹	۱/۷
استخراج دولومیت	۳۱۳	۳۱۵	۰/۶	۰/۲
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۳۸۵	۳۸۳	-۰/۵	۰/۳
استخراج باریت	۵۱۸	۵۵۹	۷/۹	۰/۴
استخراج سولفات استرونیوم و بر	۲۱۳	۳۱۰	۴۵/۵	۰/۲
استخراج سولفات سدیم	۴۶	۶۷	۴۵/۷	۰/۱
استخراج خاک سرخ وزرد	۴۵	۵۵	۲۲/۲	۰/۰
استخراج فلورین	۴۸۶	۴۴۲	-۹/۱	۰/۳
استخراج فسفات، پتاس و ید و ...	۴۵۷	۲۱۹	-۵۲/۱	۰/۲
استخراج نمک	۶۷۴	۷۲۰	۶/۸	۰/۶
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۲۴۵	۲۷۱	۱۰/۶	۰/۲
استخراج سیلیس	۱۲۵۴	۱۳۴۶	۷/۳	۱/۰
استخراج پوکه معدنی	۶۵۴	۶۴۸	-۰/۹	۰/۵
استخراج فلدسپات	۵۸۴	۶۶۴	۱۳/۷	۰/۵
استخراج تالک	۵۹	۸۸	۴۹/۲	۰/۱
استخراج سایر مواد معدنی	۶۷۶	۷۶۰	۱۲/۴	۰/۶

جدول ۵- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب استان ۱۴۰۰-۱۳۹۹

استان	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل کشور	۱۲۰۳۲۷	۱۳۰۳۵۸	۸/۳	۱۰۰/۰
آذربایجان شرقی	۶۷۸۶	۷۶۵۰	۱۲/۷	۵/۹
آذربایجان غربی	۳۳۰۷	۳۱۸۹	-۳/۶	۲/۴
اردبیل	۷۲۵	۶۵۸	-۹/۲	۰/۵
اصفهان	۵۸۸۲	۶۳۹۹	۸/۸	۴/۹
البرز	۷۴۲	۷۷۳	۴/۲	۰/۶
ایلام	۴۵۵	۵۰۸	۱۱/۶	۰/۴
بوشهر	۱۱۸۲	۱۱۷۰	-۱/۰	۰/۹
تهران	۲۰۷۰	۱۸۴۴	-۱۰/۹	۱/۴
چهارمحال و بختیاری	۵۰۰	۵۵۰	۱۰/۰	۰/۴
خراسان جنوبی	۷۰۰۳	۸۷۴۳	۲۴/۸	۶/۷
خراسان رضوی	۷۲۲۸	۸۶۷۶	۲۰/۰	۶/۷
خراسان شمالی	۱۵۱۵	۱۳۶۷	-۹/۸	۱/۰
خوزستان	۱۴۲۵	۱۷۶۲	۲۳/۶	۱/۴
زنجان	۲۶۰۳	۲۸۴۳	۹/۲	۲/۲
سمنان	۴۳۶۸	۴۵۶۷	۴/۶	۳/۵
سیستان و بلوچستان	۲۴۴۳	۱۹۸۵	-۱۸/۷	۱/۵
فارس	۷۴۳۳	۸۷۱۳	۱۷/۲	۶/۷
قزوین	۱۰۱۱	۹۸۲	-۲/۹	۰/۸
قم	۶۹۱	۶۹۸	۱/۰	۰/۵
کردستان	۲۰۶۷	۱۸۶۱	-۱۰/۰	۱/۴
کرمان	۳۰۴۴۹	۳۱۵۷۵	۳/۷	۲۴/۲
کرمانشاه	۱۰۷۸	۱۱۰۴	۲/۴	۰/۸
کهگیلویه و بویراحمد	۷۴۹	۸۹۶	۱۹/۶	۰/۷
گلستان	۱۶۵۳	۲۲۸۸	۳۸/۴	۱/۸
گیلان	۵۱۸	۴۵۲	-۱۲/۷	۰/۳
لرستان	۱۸۵۸	۱۷۷۸	-۴/۳	۱/۴
مازندران	۳۱۹۶	۳۳۷۳	۵/۵	۲/۶
مرکزی	۲۹۰۰	۴۶۲۶	۵۹/۵	۳/۵
هرمزگان	۲۶۷۴	۲۷۸۸	۴/۳	۲/۱
همدان	۱۶۱۱	۱۷۲۹	۷/۳	۱/۳
یزد	۱۴۲۰۳	۱۴۸۱۲	۴/۳	۱۱/۴

جدول ۶- ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب فعالیت ۱۴۰۰-۱۳۹۹ (میلیارد ریال)

شرح	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل بخش معدن	۱۲۵۱۷۲۳	۲۱۹۷۵۴۶	۷۵/۶	۱۰۰/۰
استخراج زغال سنگ خشک	۲۶۰۶۳	۴۶۷۷۱	۷۹/۵	۲/۱
استخراج سنگ آهن	۶۸۳۳۵۴	۱۲۶۸۱۲۰	۸۵/۶	۵۷/۷
استخراج سنگ سرب و روی	۴۲۸۳۲	۱۲۷۸۶۰	۱۹۸/۵	۵/۸
استخراج سنگ طلا	۹۷۰۴	۱۷۸۹۰	۸۴/۴	۰/۸
استخراج سنگ مس	۳۹۵۴۳۶	۵۶۵۸۴۳	۴۳/۱	۲۵/۷
استخراج سنگ کرومیت	۲۱۲۶	۳۸۵۲	۸۱/۲	۰/۲
استخراج سنگ منگنز	۱۵۰۱	۳۱۵۹	۱۱۰/۵	۰/۱
استخراج بوکسیت	۱۹۷۵	۱۸۶۳	-۵/۷	۰/۱
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم	۴۲	۵۴	۲۸/۶	۰/۰
استخراج شن و ماسه	۲۲۲۵۹	۴۰۷۶۶	۸۳/۱	۱/۹
استخراج سنگهای تزئینی	۲۰۳۶۸	۳۸۴۸۰	۸۸/۹	۱/۸
استخراج سنگ لاشه	۵۳۹۸	۹۴۴۵	۷۵/۰	۰/۴
استخراج سنگ بالاست	۳۴	۸۴	۱۴۷/۱	۰/۰
استخراج سنگ آهک	۱۹۶۹۹	۳۳۴۵۶	۶۹/۸	۱/۵
استخراج سنگ گچ	۳۸۱۰	۵۴۳۲	۴۲/۶	۰/۲
استخراج کائولن و خاک نسوز	۳۸۸۴	۱۱۳۲۴	۱۹۱/۶	۰/۵
استخراج دولومیت	۳۶۷	۴۶۷	۲۷/۲	۰/۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۴۳۴	۸۳۴	۹۲/۲	۰/۰
استخراج باریت	۵۰۴	۷۸۶	۵۶/۰	۰/۰
استخراج سولفات استرونیوم و بر	۴۶۹	۱۳۹۷	۱۹۷/۹	۰/۱
استخراج سولفات سدیم	۱۸۳	۹۶۷	۴۲۸/۴	۰/۰
استخراج خاک سرخ وزرد	۳۰	۲۱۴	۶۱۳/۳	۰/۰
استخراج فلورین	۵۳۶	۶۴۰	۱۹/۴	۰/۰
استخراج فسفات، پتاس و ید و ...	۴۵۲۵	۴۴۶۰	-۱/۴	۰/۲
استخراج نمک	۷۷۰	۱۴۱۷	۸۴/۰	۰/۱
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۳۷۲	۹۸۸	۱۶۵/۶	۰/۰
استخراج سیلیس	۲۲۲۵	۵۹۵۹	۱۶۷/۸	۰/۳
استخراج پوکه معدنی	۶۷۶	۱۱۳۶	۶۸/۰	۰/۱
استخراج فلدسپات	۱۲۰۸	۲۰۷۷	۷۱/۹	۰/۱
استخراج تالک	۶۵	۲۰۴	۲۱۳/۸	۰/۰
استخراج سایر مواد معدنی	۸۷۲	۱۶۰۲	۸۳/۷	۰/۱

جدول ۷- ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب استان ۱۴۰۰-۱۳۹۹ (میلیارد ریال)

استان	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	درصد تغییر	سهم از کل (%)
کل کشور	۱۲۵۱۷۲۳	۲۱۹۷۵۴۶	۷۵/۶	۱۰۰/۰
آذربایجان شرقی	۱۲۵۵۸۰	۱۵۹۵۳۱	۲۷/۰	۷/۳
آذربایجان غربی	۸۳۶۳	۱۴۸۳۹	۷۷/۴	۰/۷
اردبیل	۱۱۱۱	۱۳۰۳	۱۷/۳	۰/۱
اصفهان	۱۳۸۰۳	۲۱۵۷۰	۵۶/۳	۱/۰
البرز	۳۴۳۵	۴۱۱۵	۱۹/۸	۰/۲
ایلام	۸۳۸	۱۳۵۷	۶۱/۹	۰/۱
بوشهر	۱۹۳۶	۲۶۱۰	۳۴/۸	۰/۱
تهران	۶۷۰۸	۸۶۸۸	۲۹/۵	۰/۴
چهارمحال و بختیاری	۷۱۴	۱۰۵۷	۴۸/۰	۰/۰
خراسان جنوبی	۲۲۵۴۳	۳۵۸۳۸	۵۹/۰	۱/۶
خراسان رضوی	۶۳۸۳۸	۱۷۸۱۵۱	۱۷۹/۱	۸/۱
خراسان شمالی	۲۹۰۹	۳۵۳۸	۲۱/۶	۰/۲
خوزستان	۱۷۲۹	۳۶۳۷	۱۱۰/۴	۰/۲
زنجان	۳۴۷۲۴	۹۴۸۹۳	۱۷۳/۳	۴/۳
سمنان	۷۱۶۴	۱۵۶۵۸	۱۱۸/۶	۰/۷
سیستان و بلوچستان	۳۸۱۸	۵۷۸۳	۵۱/۵	۰/۳
فارس	۱۱۲۰۲	۲۲۵۸۶	۱۰۱/۶	۱/۰
قزوین	۱۶۲۰	۲۲۴۰	۳۸/۳	۰/۱
قم	۱۶۸۲	۳۶۶۲	۱۱۷/۷	۰/۲
کردستان	۶۱۴۲	۲۱۶۱۰	۲۵۱/۸	۱/۰
کرمان	۶۸۰۵۵۰	۱۰۹۶۰۵۲	۶۱/۱	۴۹/۹
کرمانشاه	۲۵۶۶	۷۵۴۷	۱۹۴/۱	۰/۳
کهگیلویه و بویراحمد	۱۵۷۳	۲۷۹۲	۷۷/۵	۰/۱
گلستان	۳۹۵۸	۶۳۳۹	۶۰/۲	۰/۳
گیلان	۱۱۳۴	۱۶۳۶	۴۴/۳	۰/۱
لرستان	۳۵۰۵	۱۰۶۵۱	۲۰۳/۹	۰/۵
مازندران	۴۵۴۸	۸۱۵۱	۷۹/۲	۰/۴
مرکزی	۱۳۰۰۹	۴۴۴۰۶	۲۴۱/۳	۲/۰
هرمزگان	۴۱۵۴	۸۱۶۵	۹۶/۶	۰/۴
همدان	۵۰۴۵	۶۶۴۶	۳۱/۷	۰/۳
یزد	۲۱۱۸۲۰	۴۰۲۴۹۴	۹۰/۰	۱۸/۳

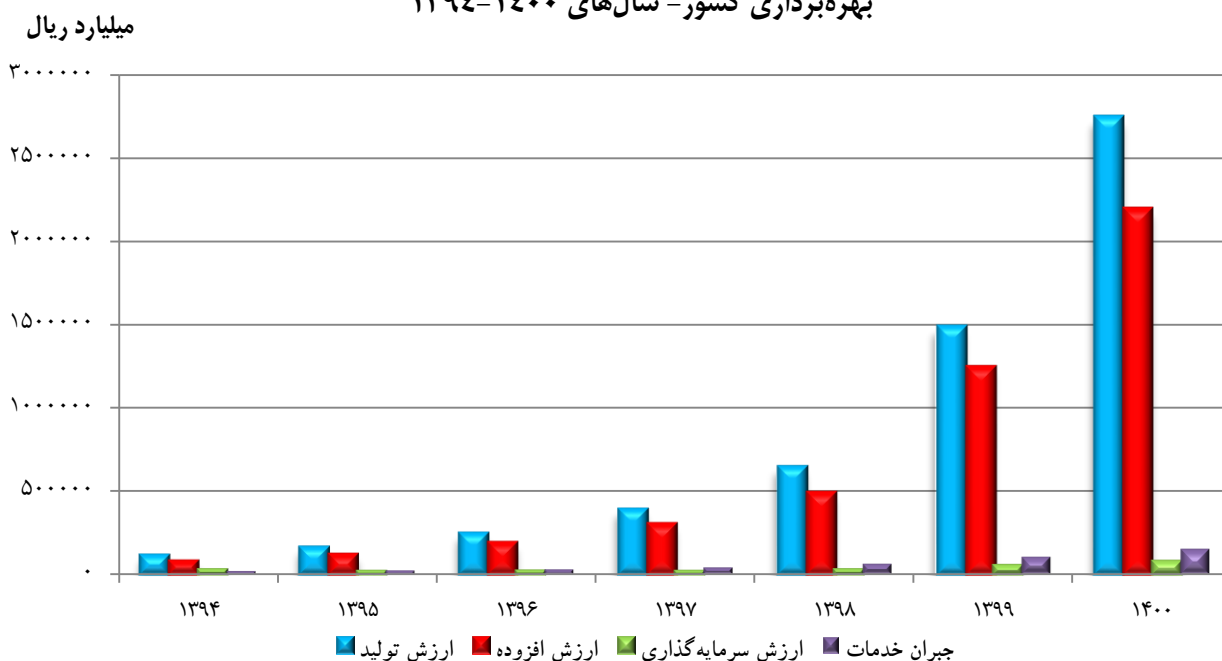
جدول ۸- ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب فعالیت ۱۴۰۰-۱۳۹۹ (میلیارد ریال)

شرح	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	درصد تغییر
کل بخش معدن	۵۴۸۶۶	۷۸۷۶۵	۴۳/۶
استخراج زغال سنگ خشک	۴۳۴۱	۱۱۹۷۵	۱۷۵/۹
استخراج سنگ آهن	۲۷۰۹۷	۲۵۵۲۹	-۵/۸
استخراج سنگ سرب و روی	۲۳۶۸	۲۰۰۷	-۱۵/۲
استخراج سنگ طلا	۱۴۶۴	۴۹۶۴	۲۳۹/۱
استخراج سنگ مس	۳۸۱۶	۴۴۶۴	۱۷/۰
استخراج سنگ کرومیت	۱۲۹	۳۵۲	۱۷۲/۹
استخراج سنگ منگنز	۱۰۶	۲۸۶	۱۶۹/۸
استخراج بوکسیت	۶۱	۱۶۵	۱۷۰/۵
استخراج سنگ نیکل، آنتیموان و تیتانیوم	۱۴	۴۲	۲۰۰/۰
استخراج شن و ماسه	۴۳۰۱	۸۶۶۷	۱۰۱/۵
استخراج سنگهای تزئینی	۴۷۸۴	۷۸۶۹	۶۴/۵
استخراج سنگ لاشه	۷۱۳	۲۴۰۵	۲۳۷/۳
استخراج سنگ بالاست	۳	۸۹	۲۸۶۶/۷
استخراج سنگ آهک	۲۶۱۱	۳۹۳۴	۵۰/۷
استخراج سنگ گچ	۲۰۵	۱۳۵۹	۵۶۲/۹
استخراج کائولن و خاک نسوز	۷۲۰	۱۱۳۷	۵۷/۹
استخراج دولومیت	۱۱۴	۱۷۵	۵۳/۵
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۳۵	۶۴	۸۲/۹
استخراج باریت	۱۰۲	۲۶۵	۱۵۹/۸
استخراج سولفات استرونیوم و بر	۲۴۸	۲۰۱	-۱۹/۰
استخراج سولفات سدیم	۶	۵۶	۸۳۳/۳
استخراج خاک سرخ وزرد	۴	۱۵	۲۷۵/۰
استخراج فلورین	۲۶	۹۷	۲۷۳/۱
استخراج فسفات، پتاس و ید و ...	۳۳۴	۶۴	-۸۰/۸
استخراج نمک	۲۹۱	۳۶۴	۲۵/۱
استخراج قیر جامد طبیعی (بیتومین)	۱۱۸	۱۶۳	۳۸/۱
استخراج سیلیس	۳۵۵	۹۹۸	۱۸۱/۱
استخراج پوکه معدنی	۱۹۴	۴۵	-۷۶/۸
استخراج فلدسپات	۱۴۲	۵۳۹	۲۷۹/۶
استخراج تالک	-۷	۱۷	۳۴۲/۹
استخراج سایر مواد معدنی	۱۷۰	۴۵۶	۱۶۸/۲

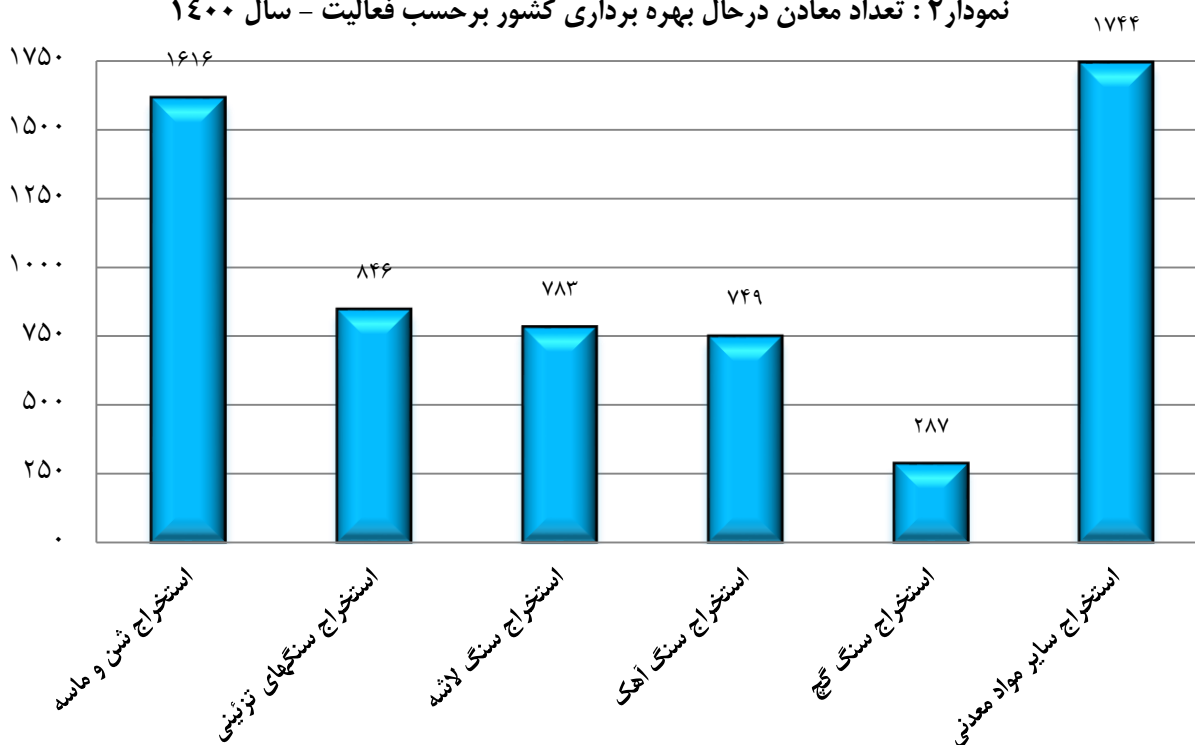
جدول ۹- ارزش سرمایه‌گذاری معادن در حال بهره‌برداری کشور بر حسب استان ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹ (میلیارد ریال)

استان	سال ۱۳۹۹	سال ۱۴۰۰	درصد تغییر
کل کشور	۵۴۸۶۶	۷۸۷۶۵	۴۳/۶
آذربایجان شرقی	۳۰۰۵	۳۰۴۷	۱/۴
آذربایجان غربی	۱۰۶۳	۲۱۹۲	۱۰۶/۲
اردبیل	۱۲۰	۱۱۰	-۸/۳
اصفهان	۳۰۵۶	۳۸۱۵	۲۴/۸
البرز	۵۷۵	۵۹۲	۳/۰
ایلام	۹۰	۱۴۰	۵۵/۶
بوشهر	۱۶۸	۱۲۱	-۲۸/۰
تهران	۱۷۶	۳۳۸	۹۲/۰
چهارمحال و بختیاری	۱۸۹	۱۸۲	-۳/۷
خراسان جنوبی	۵۱۶۳	۱۱۲۳۹	۱۱۷/۷
خراسان رضوی	۳۲۶۱	۷۵۹۹	۱۳۳/۰
خراسان شمالی	۲۱۶	۴۰۵	۸۷/۵
خوزستان	۵۱۷	۹۴۹	۸۳/۶
زنجان	۱۰۴۲	۹۴۴	-۹/۴
سمنان	۷۹۳	۱۲۶۰	۵۸/۹
سیستان و بلوچستان	۷۹۱	۲۰۹۹	۱۶۵/۴
فارس	۲۷۶۴	۴۳۶۹	۵۸/۱
قزوین	۳۳۲	۵۷۰	۷۱/۷
قم	۱۱۵	۲۴۶	۱۱۳/۹
کردستان	۱۱۵۲	۳۰۱۷	۱۶۱/۹
کرمان	۹۸۹۶	۷۵۸۲	-۲۳/۴
کرمانشاه	۲۷۷	۲۹۸	۷/۶
کهگیلویه و بویراحمد	۱۸۹	۴۴۴	۱۳۴/۹
گلستان	۱۴۶	۳۶۹	۱۵۲/۷
گیلان	۳	۱۹	۵۳۳/۳
لرستان	۱۵۰	۷۶۹	۴۱۲/۷
مازندران	۱۱۰۷	۳۹۶۱	۲۵۷/۸
مرکزی	۹۱۲	۵۸۳۴	۵۳۹/۷
هرمزگان	۶۳۷	۲۰۱۱	۲۱۵/۷
همدان	۸۶۸	۸۱۵	-۶/۱
یزد	۱۶۰۹۳	۱۳۴۳۳	-۱۶/۵

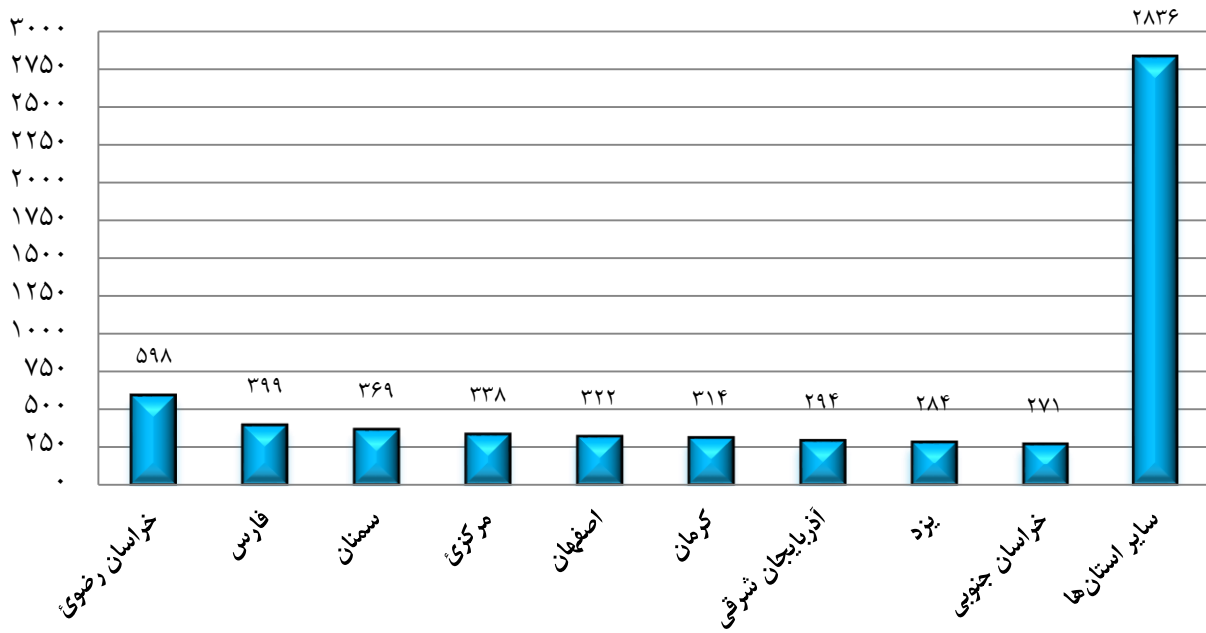
نمودار ۱: ارزش تولید، ارزش افزوده، ارزش سرمایه‌گذاری و جبران خدمات معادن در حال بهره‌برداری کشور - سال‌های ۱۳۹۴-۱۴۰۰

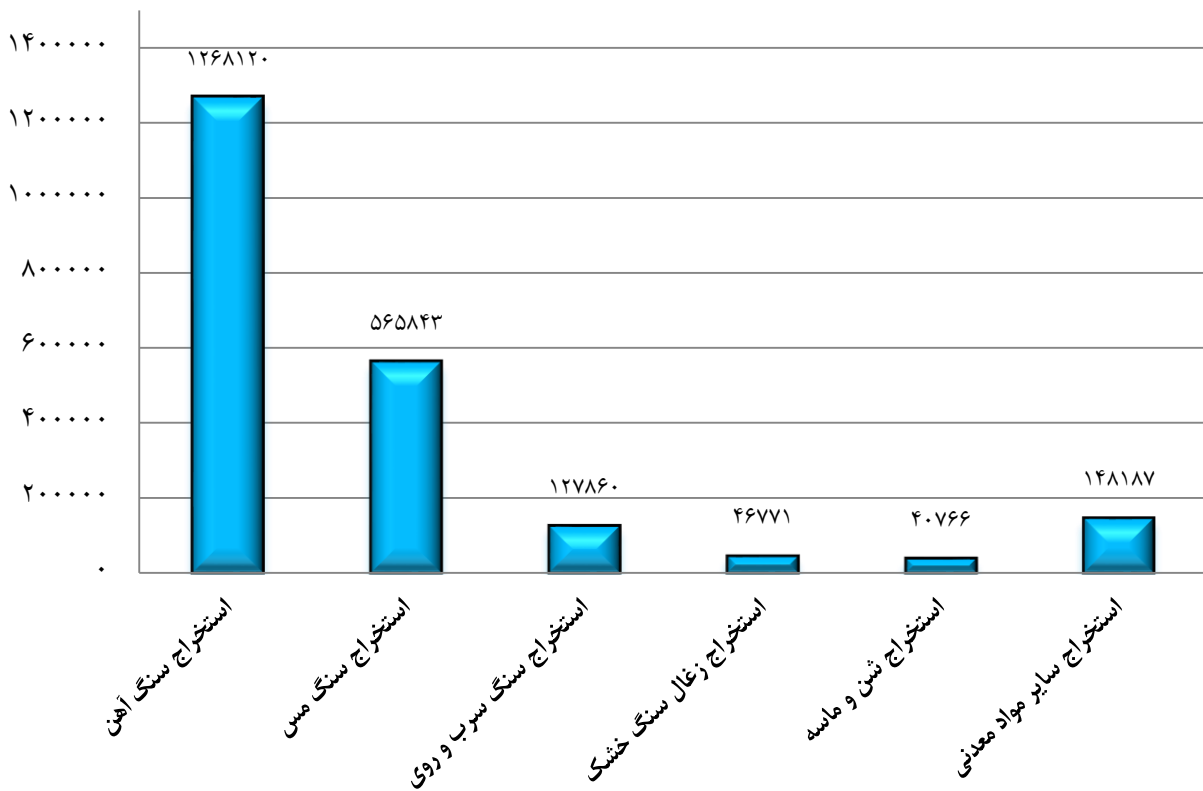
نمودار ۲: تعداد معادن در حال بهره‌برداری کشور برحسب فعالیت - سال ۱۴۰۰

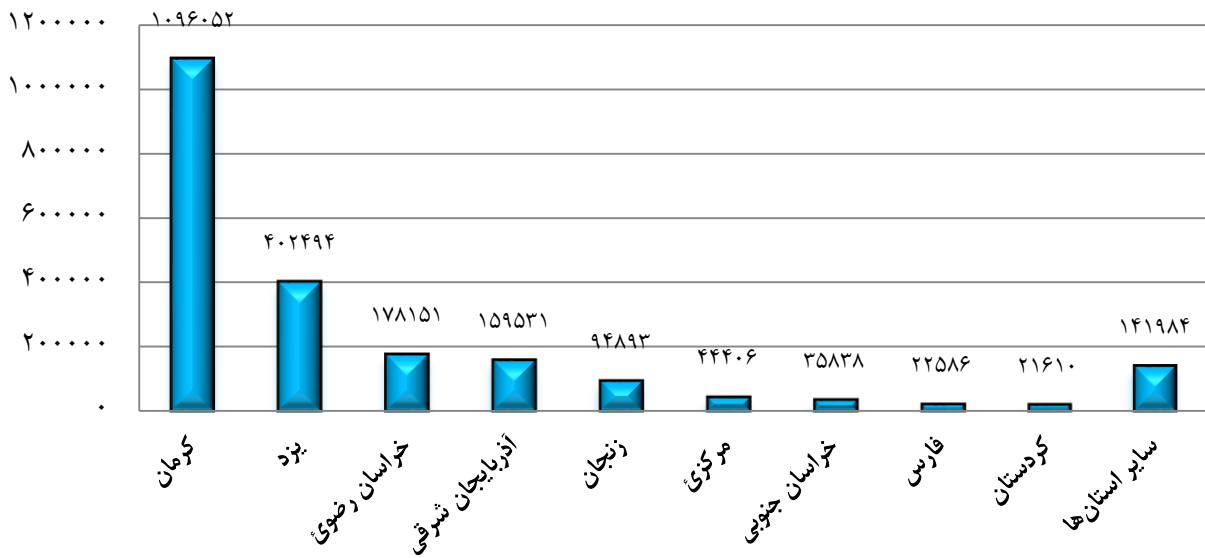
نمودار ۳: تعداد معادن در حال بهره‌برداری کشور برحسب استان - سال ۱۴۰۰

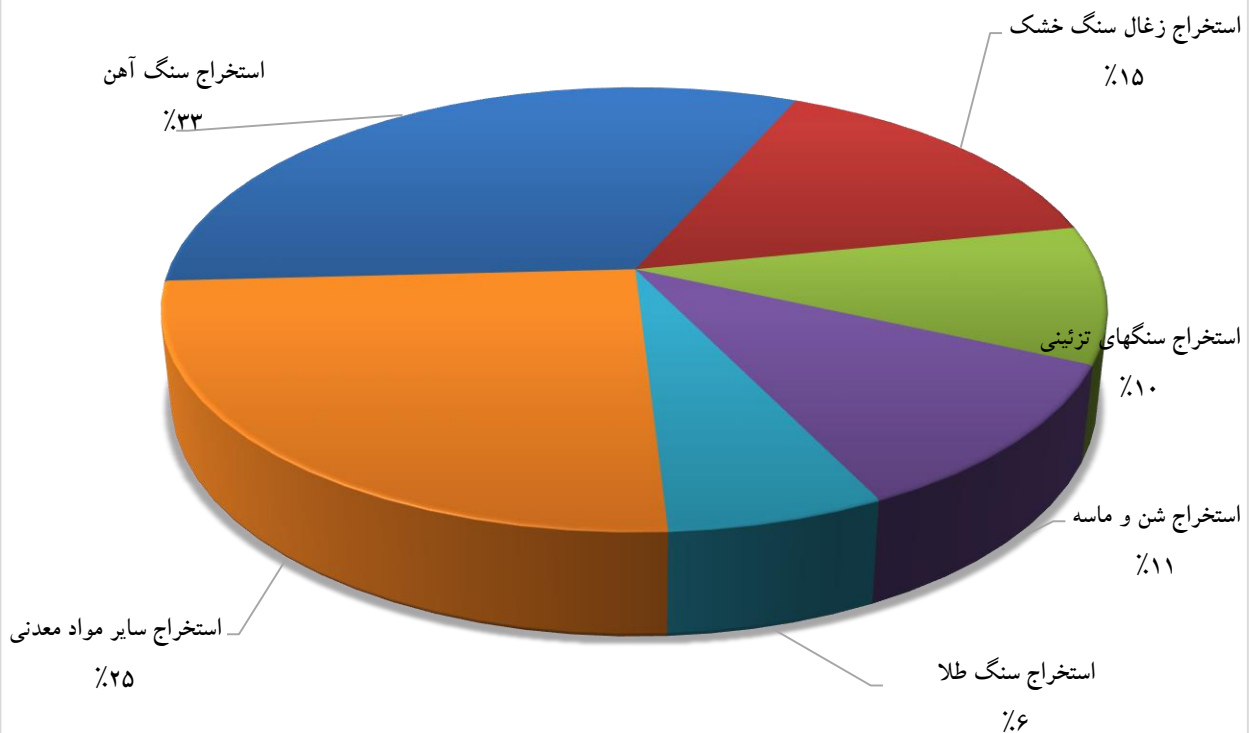
نمودار ۴: ارزش افزوده معادن در حال بهره‌برداری کشور برحسب فعالیت - سال ۱۴۰۰ (میلیارد ریال)

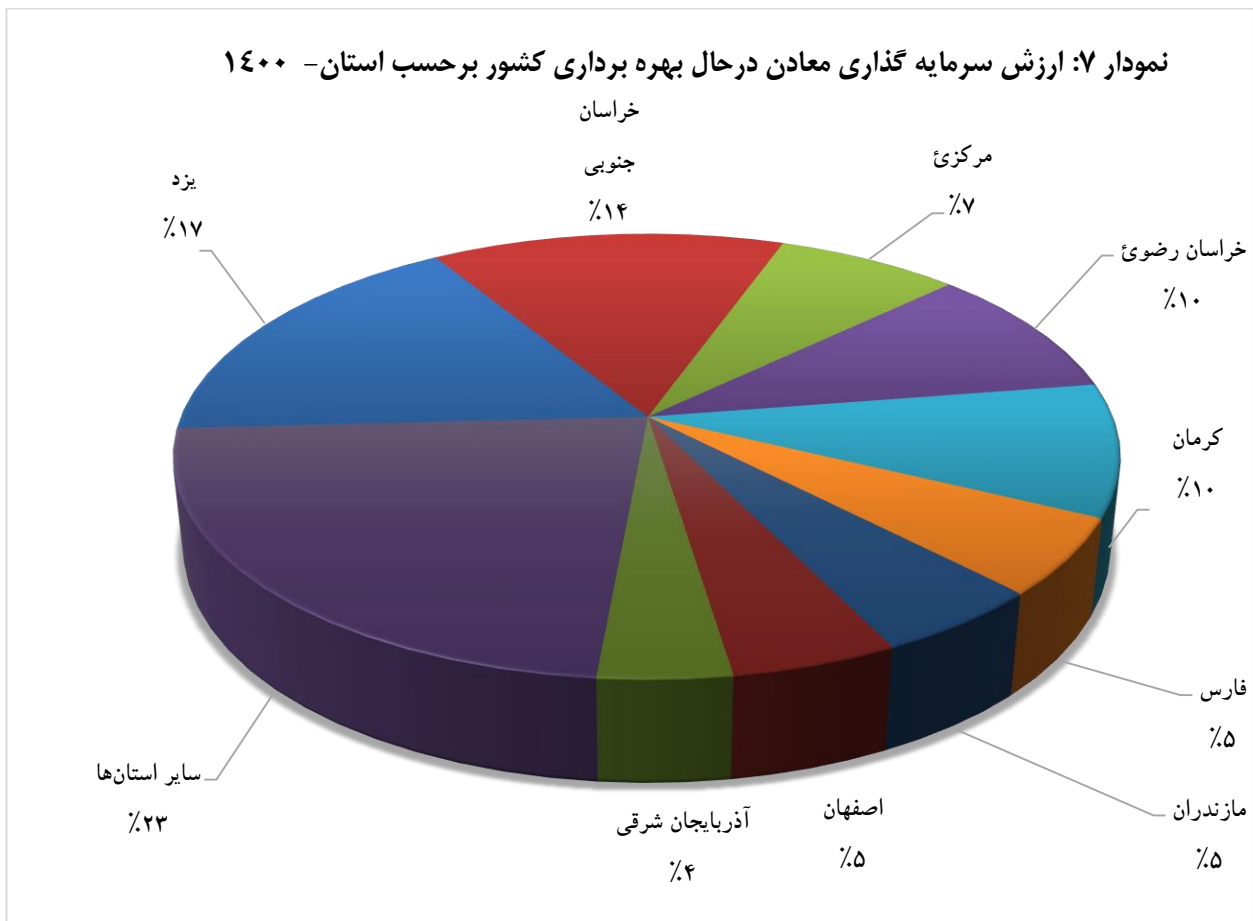

نمودار ۵: ارزش افزوده معادن در حال بهره برداری کشور برحسب استان - سال ۱۴۰۰ میلیارد ریال

نمودار ۶: ارزش سرمایه گذاری معادن در حال بهره برداری کشور برحسب فعالیت - ۱۴۰۰

توضیحات ضروری

- در تدوین و انتشار این نشریه از طبقه‌بندی بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی (I.S.I.C) ویرایش چهارم استفاده شده است.
- در مورد معادنی که فعالیت‌های معدنی و صنعتی توأم در محل معدن انجام شده است، اطلاعات مربوط به فعالیت‌های معدنی تفکیک و در نتایج طرح منظور شده است.
- اطلاعات مربوط به صادرات مستقیم فقط شامل ارزش فروش بدون واسطه توسط معدن به خارج از کشور است.
- تمامی ارزش‌های داده، ستانده و افزوده، تولید، سرمایه‌گذاری، صادرات مستقیم و جبران خدمات در این نشریه به قیمت‌های جاری محاسبه شده‌اند.
- آمارگیری از معادن شن و ماسه که در دوره‌های گذشته به صورت نمونه‌گیری اجرا می‌شد، برای بهبود کیفیت آمارهای این بخش در این دوره به صورت سرشماری انجام شده است.
- کدهای اختصاصی به مواد معدنی بر اساس CPC.V2 اصلاح شده است.
- معادن شن و ماسه‌های کوهی که در گذشته در کد فعالیت استخراج سنگ آهک قرار می‌گرفت با اصلاح کد فعالیت به کد فعالیت استخراج شن و ماسه اعم از رودخانه‌ای و کوهی اضافه شد.